

Lasiavain-voittaja

teki vetävän aikalaiskuvauksen

Kymmenvuotisella kirjailijanurallaan ruotsalainen **Camilla Grebe** on kirjoittanut dekkareita yhdessä niin siskonsa kuin opiskelukaverinsakin kanssa – ja yksin. Greben rikosromaani *Lemmikki* voitti tänä vuonna Lasiavain-palkinnon.

Tein kovasti työtä kirjan kanssa ja mielestäni onnistuin”, rikoskirjailija **Camilla Grebe** sanoo vastauksena Lemmikki-romaanistaan.

Hän tarkoittaa, että onnistui yhdistämään yhteiskunnallisuuden vetovoimaiseen tarinaan.

”Juonen pitää vetää, teoksen viihdyttää ja siinä sivussa antaa lukijalle ajateltavaa”, Helsingissä elokuun lopulla Taiteiden yönä vierailut Tukholmalaiskirjailija sanoo.

Grebe sijoitti *Lemmikin* tarinan Keski-Ruotsin syrjäiseen kylään, jossa on pakolaiskeskus. Siitä syntyy asetelma kyläläiset ja ulkopuoliset. Tosin pienellä paikkakunnalla Tukholmasta tulevakin on ulkopuolinen. ”Lopulta jokainen on kuitenkin ihminen”, kirjailija huomauttaa. Grebe puhuu maahanmuuttajavas-

taisuudesta ja ruotsidemokraateista. Hän näkee populistin suosion syynä muutosten pelon.

”Ruotsalaisessa yhteiskunnassa on tapahtunut suuria muutoksia. Tuloerot ovat kasvaneet 1980-luvulta lähtien. Internet ja sosiaalinen media tulivat, verkossa faktatieto jää usein varjoon ja moni asia vääristyy. Nykyään esimerkiksi puhutaan joistakin asuinalueista no-go-zonena, vaikka se on epämääräinen käsite eikä missään ole pystytty näyttämään, etteivät poliisit menisi jonnekin.”

Kesällä autot paloivat Ruotsin lähiöissä.

”Autoja polttaneet ovat toisen polven maahanmuuttajia, joiden kotoutus on epäonnistunut. Ei autojen poltosta voi syyttää vastaanottokeskuksissa asuvia syrrialaisia, jotka ovat paenneet sotaa”, kirjailija sanoo.

Ruotsissa maahanmuuttajiin suhtautumisen jakolinja voi kulkea keskellä perhettä.



”Minunkin läheisilläni on erilaisia näkemyksiä maahanmuuttajista, eräs läheinen kannattaa ruotsidemokraatteja”, Grebe sanoo.

Kirjailija lisää, ettei tietenkään pidä sulkea silmiä maahanmuuton ongelmilta.

”Sisareni, psykologi, kertoi, että joissakin kouluissa on Ruotsissa syntyneitä lapsia, jotka eivät silti osaa ruotsia. Pitäisi puhua tämän-tyyppisistä kotoutumisen ongelmista ja hakea niihin ratkaisuja.”

Vähitellen kokopäiväiseksi kirjailijaksi

Viimeiset puoli vuotta Grebe on kirjoittanut päätoimisesti. Sitä ennen



”Juonen pitää vetää, teoksen viihdyttää ja siinä sivussa antaa lukijalle ajateltavaa.”



KEIJO KETTUNEN

⊕ "Kun kirjoissa kuvaa ihmisiä, on tärkeää kertoa, mitä henkilöt pelkäävät ja mihin tuntevat vetovoimaa", Camilla Grebe sanoo.

hän työskenteli yrittäjänä, teki viestintä- ja markkinointitehtäviä yrityksille. Hän on koulutukseltaan ekonomi, valmistunut Tukholman kauppa- korkeakoulusta.

"Jätin vähitellen muut työni ja voin nyt keskittyä kirjoittamiseen", Grebe sanoo.

Veikky kymmenen vuotta kirja- ja vuodessa -julkaisutahdilla päästä elämään kirjailijan työllä. Nyt Greben kirjoja luetaan maailmalla.

"Käännöskieliä on nyt 21, mikä tarkoittaa vielä useampia maita. Pelkästään englanninkielisiä maita on paljon. Ja jostakin syystä kirjani ovat suosittuja Ranskassa", hän sanoo.

Kirjailija sanoo tehneensä kovasti työtä menestyksensä eteen, eikä aina ollut helppoa. Hän eli vuosia kahden lapsensa yksinhuoltajana. Nyt lapset ovat jo isoja, esikoinen opiskelee Yhdysvalloissa käsikirjoittamista.

Grebe tuntee Suomea! Hän on käynyt monesti Helsingissä, Tampereella ja Vaasassa.

"Monella ruotsalaisella on Suomen puolella sukujuuria ja muita

kytköksiä. Lapsillani on isänsä kautta Suomessa sukulaisia."

Yksi Greben suosikkikirjailijoista on suomenruotsalainen Kaj Korkea-aho. Muita suosikkeja ovat Joyce Carol Oates, Belinda Bauer ja ruotsalaisista Mikael Niemi, Kerstin Ekman, Åsa Larsson, Håkan Nesser ja Arne Dahl.

Kirjoja kaksin ja yksin

Grebe on kirjoittanut psykologisarsensa Åsa Träffin kanssa rikoskirjoja ja Paul Leander-Engströmin kanssa Moskova-trilogian.

"Niissä oli paljon taustatyötä, vaikka Paul tuntee Venäjän, on asunut siellä. Silti meidän piti tarkistaa monia asioita", Grebe sanoo.

Sisarensa kanssa hän kirjoitti viisi dekkaria.

"Kun olin jumissa, hän lähti kirjoittamaan jatkoa. Paul on opiskelukaverini, ja puhuimme, että pitäisi kirjoittaa yhdessä"

Minne tahansa kirjailija menee, häneltä kysytään yhdessä kirjoittamisesta. Vastaus on sama: on erilaista



KANNEN KUVA: MIROSLAV SOKCIC

yksin kuin kaksin, molemmissa työ-
tavoissa on puolensa.

”Kaksin voi kehittää juonta ja saa
toisen välillä kirjoittamaan. Siinä on
sitä paitsi aina seuraa, sillä kirjoitta-
minen on yksinäistä. Toisen kanssa
pitää paremmin kiinni synopsikses-
ta. Toisaalta yksin on vapaampi, tulee
otetuksi riskejä, ehkä siksi on vähän
luovempi ja voi lähteä viemään juon-
ta lähes minne vain”, Grebe sanoo.

Ruotsalainen dekkaritutkija Kers-
tin Bergman onkin sanonut, että Gre-
be vaikuttaa olevan luovimmillaan
kirjoittaessaan yksin. Kirjailija on lu-
kenut arvion ja tuntuu tyytyväiseltä.

Kahden ihmisen kirjoittaessa on
vielä yksi erityispiirre kerronnassa.

”Se ei lopulta ole minun ääneni
eikä sisareni ääni, vaan jokin kolmas
ääni. Samoin käy Paulin kanssa”, Gre-
be sanoo innostuneena.

Erilaisia kirjoja ja samoja henkilöitä

Ruotsissa ilmestyy marraskuussa
2018 Greben seuraava kirja, *Dvalan*.

”Se on aivan erilainen, vaikka sii-
nä on samoja henkilöitä kuin *Lemmi-
kissä*, poliisit Malin ja Magnus”, hän
sanoo.

Päähenkilöiden kierrätys on Gre-
belle tyypillistä. *Lemmikissä* mukana
ollut poliisikaksikko, Hanne ja Peter,
tuli tutuksi edellisessä kirjassa *Kun
jää pettää alta*.

Kertojaäänien vaihtelu on sekin
tyypillistä Grebeä. *Lemmikissä* kerto-
jina ovat nuorehko poliisi Malin, iäk-
käämpi Hanne ja hyvin nuori poika.

”Eräs lukija sanoi, ettei kestä tätä
päidenvaihtoa”, Grebe sanoo hymyil-
len. Useita päitään, kertojaääninään,
kirjailija perustelee sillä, että tarinan
näkökulmat laajenevat.

”Yritin edellisessä kirjassani vain
kahdella äänellä. En saanut sitä toi-
mimaan”, hän sanoo.

Uutuusteos *Dvalan* sijoittuu pitto-
reskiin Tukholman saaristoon, kun
Lemmikissä kylä oli tiheiden metsien
ympäroimää autoituvaa syrjäseutua.

”Yritän joka kirjassa tehdä jotakin
eri lailla. *Lemmikki* oli aikamme ku-
vaus, *Kun jää pettää alta* -kirjan ra-
kenteessa oli tekninen kokeilu.”

Grebe sekoittelee kirjallisia tyylila-
jeja. Psykologisen trillerin ja poliisi-
romaanin ohella *Lemmikissä* on kau-
hukirjallisuuden henkeäkin.

”Pidän kauhusta, mutta en välitä
yliluonnollisesta”, Grebe sanoo. ■

Camilla Grebe

(s. 1968)

- 2015 **Älskaren från huvudkon-
toret** (*Kun jää pettää alta*,
2017)
- 2017 **Husdjuret** (*Lemmikki*,
2018)
- 2018 **Dvalan**

Moskova noir -sarja yhdessä Paul
Leander-Engströmin kanssa

- 2013 **Dirigenten från Sankt
Petersburg** (*Pietarin kapel-
limestari*, 2015)
- 2014 **Handlaren från Omsk**
(*Omskin kauppias*, 2015)
- 2016 **Den sovande spionen**
(*Moskovan mies*, 2017)

Siri Bergman -sarja yhdessä Åsa
Träffin kanssa

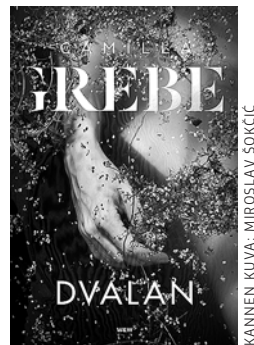
- 2009 **Någon sorts frid**
- 2010 **Bitrare än döden**
- 2012 **Innan du dog**
- 2013 **Mannen utan hjärta**
- 2015 **Eld och djupa vatten**

Suomeksi Greben teokset on
julkaissut Gummerus. Greben
yksin kirjoittamat kaksi kirjaa
on käänntänyt Sari Kumpulainen,
Moskova-sarjan Pekka Marjamäki.

Kirjasta *Pietarin kapellimestari*
on tulossa Vilnassa kesällä 2018
kuvattu televisiosarja, joka esite-
tään Suomessakin.



AHLANDER AGENCY / ÅSA LIFENER



KANNEN KUVA: MIROSLAV SOKČIĆ

© Camilla Grebe ja Paul Leander-Eng-
ström ovat kirjoittaneet yhdessä kol-
me Moskovaan sijoittuvaa poliittis-
ta trilleriä.